

ARKHE-LOGOS

πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει.
“Bütün insanlar, doğaları gereği bilmek isterler.”

Felsefe Dergisi / *Journal of Philosophy*

Yıl / *Year*. 2020 Sayı / *Issue*. 9

Bahar / *Spring* 2020

ISSN 2459-0746

Kapak ve İç Düzen: Sentez

SAHİBİ: Sentez Yayın ve Dağıtım Eğitim ve Öğretim Kurumları Tic. ve San. A.Ş.
adına Tekin Çanga

SENTEZ YAYIN VE DAĞITIM EĞİTİM ve ÖĞRETİM KURUMLARI TİC.ve SAN. A.Ş.
Cumhuriyet Cad. Eski Tahıl İçi No:5 BURSA Sertifika No: 14399
Tel: (0 224) 225 11 80 (pbx) Faks: (0 224) 225 02 00
bilgi@sentezdagitim.com.tr

Baskı: SONÇAĞ MATBAACILIK
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
İskitler/ANKARA
Tel: o. 312. 341 36 67
Sertifika No: 25931

Arkhe-logos uluslararası hakemli bir dergidir ve birinci sayıdan itibaren *The Philosopher's Index* tarafından taranmaktadır.

Arkhe-logos is an international refereed journal of philosophy and is indexed by *The Philosopher's Index* from the first issue.

Arkhe-logos'ta yayınlanan telif, çeviri ve diğer akademik çalışmaların içeriğinden yazarlar sorumludur. Dergi bu konuda sorumluluk kabul etmez.

Arkhe-logos does not assume any responsibility for the content of the articles. All responsibilities belong to authors.

İÇİNDEKİLER

FELSEFE, TARİH VE CİNSİYET

- II. (Muğla/Türkiye) Uluslararası Kadın Felsefeciler Kongre Notları..... 15
HATİCE NUR BEYAZ ERKIZAN
- Kadın Felsefeciler Topluluğu ve Türkiye Kadın Felsefeciler Topluluğunun Tarihi Üzerine.....19
HATİCE NUR BEYAZ ERKIZAN
- Türkiye'de Kadın Olarak Felsefe Yapmak Hakkında Bir Değerlendirme 31
GAMZE KESKİN
- İonia Okulu Filozoflarını Yeniden Okumak..... 43
NİHAL PETEK BOYACI
- Platon ve Aristoteles'te 'Doğaya Göre' (katà phûsin) ve 'Doğa Karşıtı' (para phûsin)..... 57
MERVE ARLI ÖZEKES
- Theaetetus: The Criteria of Knowledge*..... 71
KARASENİA PAPALEXİOU
- Felsefe Tarihi Öğreniminde Cinsiyetçi Literatür Oluşumu: Sürekliliği Devam Ettiren Akademisyenler Olarak Felsefe Tarihini Yeniden Ele Almak 81
CEMİLE BARIŞAN
- Sokrates, Platon ve Aristoteles'in Kadın Söylemleri Üzerine Bir Değerlendirme 93
FATMA TUĞÇE AYPERİ ÖZDEMİR, EKİN KAYNAK İLTAR

BİLİM, CİNSİYET VE GÜNÜMÜZ

- Is Science without Explanations Possible? 109
DİLEK YARGAN
- Bilimsel Söylemdeki Cinsiyetçilik: Bilmenin Erkek-Merkezci Formları 123
SERENA NUR ERKIZAN
- Exploring the Impact of Neuroscientific Research on Gender Theory..... 131
GİZEM CAMLICA
- Çeyrek Yüzyıllık bir Felsefe Dalı: Kimya Felsefesi 143
H. ŞULE AYCAN
- Zihinsel Bir Gerçeklik Olarak Zaman 153
FEYZA CEYHAN COŞTU

Zihinsel Bir Gerçeklik Olarak Zaman

FEYZA CEYHAN COŞTU*

Özet

Zaman gerçek midir? Zamanla ilgili bir dış dünya sınaması yaptığımızda zamanın varoluşu ile zamanın bize görünüşü arasında bir uçurum olduğu görülmektedir. Bu uçurum zamanın anlaşılmasını güçleştirmekle birlikte zamanın ne'liği üzerine farklı bakış açılarının gelişmesine neden olmuştur. Zamanın bir gerçekliğe sahip olduğunu söyleyen filozoflar olduğu gibi, gerçekliğinin bulunmadığını söyleyen filozoflar da olmuştur.

Bu çalışma zihinsel bir gerçeklik olarak zamanı ele alan filozoflar ile zihin-zaman ilişkisini ve zamanın zihinsel gerçekliğini anlatmaya çalışacaktır. Bu konuya ağırlık vermiş olan Augustinus, Kant ve Bergson'un zaman anlayışları ön plana çıkacaktır. Birbirleriyle başka noktalarda ayrışan bu filozofların zaman konusunda takındıkları ortak bir tavır vardır. O da zamanın öznel yaşantıyla bağlantısı ve zihin denilen şeyin zamanın asıl yeri ve zamanın anlamını veren bir konumda olmasıdır. Bu yüzden Augustinus'un öznellik felsefesine giden yolu açmasıyla başlayan süreçte, aşkınsal bilinç ile zirve yapan Kant ve en nihayetinde Bergson'un zaman kavramını 'süre' üzerinden anlatışı bizim çalışmamızın da temel konusu olacaktır.

Anahtar Sözcükler: felsefe tarihi, zihin, zaman, Augustinus, Kant, Bergson, felsefe

Time as a Mental Reality

Abstract

Does time has a reality? When we try to test time in the external world, there is a gap between the existence of time and the appearance of time. While this gap makes it difficult to understand time, it has led to different perspectives on nature and essence of time. There are philosophers who say that time has a reality, as well as philosophers who say that there is no reality.

In this paper, I will try to discuss the relationship mind-time and the mental

* Dr. Öğr. Üyesi Feyza Ceyhan Coştu, Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı, feyzaceyhancostu@hitit.edu.tr